

L I G J
Nr.9154, datë 6.11.2003

PËR ARKIVAT

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

KREU I
OBJEKTI DHE PËRKUFIZIME

Neni 1

Ky ligj përcakton rregullat bazë për organizimin e funksionimin e shërbimit arkivor në Shqipëri, institucionet që kryejnë këtë shërbim, si dhe detyrimet e tyre ligjore për krijimin, ruajtjen dhe shfrytëzimin e pasurisë arkivore, si pjesë e trashëgimisë kombëtare.

Neni 2

Në këtë ligj, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Arkiva” janë institucionet shtetërore ose joshtetërore të specializuara, që mbledhin, përpunojnë, administrojnë, ruajnë dhe shërbejnë pasurinë arkivore, e cila mbrohet dhe sigurohet nga shteti. Arkiva janë edhe njësitë strukturore e nënstrukturore të institucioneve të administratës shtetërore qendrore e vendore, që evidencojnë, ruajnë, përpunojnë dhe vënë në shfrytëzim dokumentet e krijuara prej tyre.

2. “Arkiv” është çdo pasuri dokumentare që ruhet prej institucioneve të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, si dhe çdo pasuri dokumentare e krijuar ose e ruajtur prej subjekteve joshtetërore, juridike e fizike private.

3. “Autoritet publik” janë organet përfaqësuese të pushtetit qendror dhe vendor; institucionet e administratës, qendrore dhe vendore të pushteteve kushtetuese; personat juridikë dhe fizikë, në masën që ata përmbushin funksione publike ose ushtrojnë një detyrë administrative, sipas ligjeve në fuqi.

4. “Dokumente me rëndësi historike kombëtare” janë të gjitha aktet që kanë vlerë ruajtjeje të përhershme dhe shpallen si të tilla nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, për shkak të rëndësisë juridiko-administrative, historike, shkencore dhe kulturore për trashëgiminë e popullit shqiptar.

5. “Dokumente” janë të gjitha aktet e krijuara nga autoritetet publike, gjatë ushtrimit të veprimtarisë së tyre në funksione administrative; aktet e krijuara nga institucionet joshtetërore, si dhe subjektet juridike e fizike private, kur vlerësohen me rëndësi historike kombëtare.

6. “Fondi arkivor kombëtar” është e gjithë pasuria dokumentare, shtetërore e joshtetërore, me vlerë ruajtjeje të përhershme ose të përkohshme, në administrim të arkivave shtetërore a private.

7. “Kërkues” është personi që ka paraqitur një kërkesë me shkrim për shërbim arkivor, e cila i është miratuar, me përjashtim të vetë personelit të brendshëm të arkivave.

8. “Komunikim” është detyrimi ligjor i arkivave shtetërore për të vënë në dispozicion dhe për t’u shërbyer institucioneve dhe individëve dokumentet që ato ruajnë dhe përmbushja e kësaj përgjegjësie ligjore.

9. “Rrjet arkivor” është tërësia e institucioneve në varësi të drejtpërdrejtë, si dhe e atyre që kanë varësi metodologjike-profesionale nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, përshkruar sipas nenit 9 të këtij ligji.

10. Shfrytëzim i arkivave” është mundësia e përdorimit të dokumenteve arkivore, në funksion të njohjes me veprimtarinë e administratës shtetërore dhe e drejta për shërbim me dokumente për qëllime studimore-shkencore ose për nevoja vetjake.

KREU II FONDI ARKIVOR KOMBËTAR

Neni 3

1. Fondi arkivor kombëtar është tërësia e dokumenteve të krijuara, të dërguara dhe të pranuar, gjatë veprimtarisë së institucioneve shtetërore ose joshtetërore, të personave juridikë e fizikë private, pavarësisht nga koha, vendi, pronësia, mënyra e krijimit dhe lloji i tyre, me vlerë historike kombëtare juridike, politike, ekonomike, sociale e kulturore.

2. Emërtimi i dokumenteve, që përbëjnë fondin arkivor kombëtar, shpallet nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave dhe është i njësuar në të gjithë rrjetin arkivor të vendit.

Neni 4

Në fondin arkivor kombëtar bëjnë pjesë edhe dokumentet e krijuara nga institucionet e administratave shtetërore të huaja, që kanë vepruar në hapësirën historike shqiptare para shpalljes së Pavarësisë, si dhe dokumentet e organizatave, shoqërive dhe personaliteteve shqiptare, që e kanë ushtruar veprimtarinë e tyre jashtë shtetit.

Neni 5

1. Fondi arkivor kombëtar dhe arkivat mbrohen dhe sigurohen nga shteti, sipas kërkesave të këtij ligji.

2. Shteti shqiptar njeh detyrimet për mbrojtjen e trashëgimisë dokumentare, që rrjedhin nga aktet juridike ndërkombëtare, ku ai është palë nënshkruese.

Neni 6

1. Dokumentet e subjekteve shtetërore e joshtetërore, si dhe të personave juridikë e fizikë privatë, që janë bërë pjesë e fondit arkivor kombëtar para hyrjes në fuqi të ligjit nr.7726, datë 29.6.1993 “Për fondin arkivor dhe për arkivat”, janë të pakthyeshme, pavarësisht nga mënyra e hyrjes në arkivat shtetërorë, me përjashtim të rasteve kur është parashikuar ndryshe në marrëveshjen e pranimi.

2. Dokumentet që përbëjnë fondin arkivor kombëtar nuk dalin jashtë vendruajtjes së përhershme, përveç rasteve kur në ligj parashikohet ndryshe. Në ato raste kur dokumenti del jashtë vendruajtjes, shoqërohet nga një punonjës i autorizuar i Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave. Pas përfundimit të veprimeve procedurale të domosdoshme, dokumenti kthehet në vendruajtjen e përhershme dhe nëse është e nevojshme përdoret përsëri sipas së njëjtës procedurë.

Neni 7

1. Përcaktimi i vlerës dhe i afateve të ruajtjes së dokumenteve të arkivave në veprim të institucioneve shtetërore bëhet nga komisionet e ekspertizës, që funksionojnë pranë këtyre institucioneve. Vendimet e tyre miratohen nga komisionet e ekspertizës, që funksionojnë pranë arkivave respektivë të një shkalle më lart, të përshkruar sipas nenit 9 të këtij ligji.

2. Asgjësimi i dokumenteve, që e humbasin vlerën e ruajtjes, bëhet nga institucionet që i kanë ato në administrim, sipas rregullave të përcaktuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave.

Neni 8

Institucionet shtetërore ose joshtetërore, si dhe personat juridikë e fizikë privatë që kanë dokumente të shpallura me rëndësi historike kombëtare, janë të detyruara të dërgojnë të dhëna informuese për efekt regjistrimi në arkivat shtetërorë respektivë, të përshkruar në nenin 9 shkronjat “b”, “c”, “ç” dhe “d” të këtij ligji.

KREU III ORGANIZIMI I RRJETIT ARKIVOR

Neni 9

1. Fondi arkivor kombëtar ruhet, përpunohet, administrohet dhe shërbehet nga rrjeti arkivor i Republikës së Shqipërisë.

2. Rrjeti arkivor i Republikës së Shqipërisë përbëhet nga:

- a) Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave;
- b) Arkivi Qendror Shtetëror;

c) arkivat shtetërorë që ruajnë dokumente të së njëjtës tipologji (Arkivi Qendror i Filmit, Arkivi Qendror Teknik);

ç) arkivat shtetërorë të sistemit, që funksionojnë në mënyrë të përhershme pranë institucioneve qendrore fondkrijuese;

d) arkivat shtetërorë vendorë;

dh) arkivat në veprim të institucioneve shtetërore, qendrore dhe vendore;

e) arkivat privatë.

3. Krijimi i arkivave të rinj shtetërorë, sipas pikës 2 shkronjat “c” dhe “ç” të këtij neni, bëhet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 10

1. Drejtorja e Përgjithshme e Arkivave është organi më i lartë i rrjetit arkivor kombëtar. Ajo është institucion qendror në varësi të Kryeministrit.

2. Drejtorja e Përgjithshme e Arkivave është person juridik. Ajo ka vulën dhe stemën e vet. Selia e saj ndodhet në Tiranë.

3. Drejtorja e Përgjithshme e Arkivave përfaqësohet nga Drejtori i Përgjithshëm, i cili emërohet dhe lirohet nga detyra prej Kryeministrit.

Neni 11

1. Drejtori i Përgjithshëm është titullari i institucionit. Ai kryen këto detyra:

a) përgjigjet përpara Këshillit të Ministrave për veprimtarinë e institucionit;

b) miraton rregullore, urdhra dhe udhëzime të detyrueshme për zbatim, në mbështetje të legjislacionit arkivor;

c) miraton planet vjetore të drejtorive që funksionojnë pranë Drejtorisë së Përgjithshme dhe ato të drejtorive të arkivave shtetërorë vendorë;

ç) përfaqëson arkivat shtetërorë të vendit në organizmat dhe institucionet ndërkombëtare ku ato janë anëtarësuar dhe ushtron të drejtën e votës në emër të tyre.

2. Drejtori i Përgjithshëm kryen detyra të tjera të parashikuara nga Rregullorja e Organizimit dhe Funksionimit të Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave.

Neni 12

1. Nëpunësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave, drejtuesit, specialistët dhe arkivistët, gëzojnë statusin e nëpunësit civil, ndërsa për punonjësit e tjerë zbatohet legjislacioni i Kodit të Punës.

2. Rekrutimi i punonjësve, mënyra e pranimit, lëvizjes paralele, ngritjes në detyrë dhe largimit bëhet sipas rregullave të përcaktuara në ligjin nr. 8549, datë 11.11.1999 “Statusi i nëpunësit civil”.

3. Punonjësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave, të cilët, në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, janë në vende pune që konsiderohen pjesë e shërbimit civil, janë nëpunës në periudhë prove për 1 vit.

Neni 13

1. Në varësi të drejtpërdrejtë administrative të Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave janë Arkivi Qendror Shtetëror dhe arkivat shtetërorë vendorë.

2. Arkivat e tjerë, që bëjnë pjesë në rrjetin arkivor kombëtar, të përshkruar në nenin 9 shkronjat “c”, “ç”, “dh” dhe “e”, kanë varësi metodologjike-profesionale nga Drejtorja e Përgjithshme e Arkivave.

Neni 14

1. Pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave funksionojnë: Këshilli i Lartë i Arkivave, Komisioni Qendror i Ekspertizës, Komisioni i Deklasifikimit dhe i Zhvlerësimit të Informacionit të Klasifikuar “sekret shtetëror” dhe Komisioni i Përhershëm i Ekspertëve të Vlerësimit të Dokumenteve me Rëndësi Historike Kombëtare.

2. Këshilli i Lartë i Arkivave harton dhe miraton politikat arkivore dhe strategjinë e zhvillimit të shërbimit arkivor.

3. Komisioni Qendror i Ekspertizës shqyrton dhe miraton listat e dokumenteve për asgjësim, sipas vendimit të propozuar prej komisioneve të ekspertizës, që funksionojnë pranë institucioneve shtetërore, të cilat i dorëzojnë dokumentet e tyre në Arkivin Qendror Shtetëror.

4. Komisioni i Deklasifikimit e i Zhvlerësimit të Informacionit të Klasifikuar “sekret shtetëror” bën deklasifikimin e dokumenteve, që kanë hyrë të klasifikuara në Arkivin Qendror Shtetëror dhe në arkivat shtetërore vendore, para hyrjes në fuqi të ligjit nr.8457, datë 11.2.1999 “Për informacionin e klasifikuar “sekret shtetëror”” .

5. Statusi, rregullat, përbërja dhe shpërblimi i anëtarëve të Këshillit të Lartë të Arkivave, të Komisionit Qendror të Ekspertizës, të Komisionit të Deklasifikimit e të Zhvlerësimit të Informacionit të Klasifikuar “sekret shtetëror” dhe të Komisionit të Përhershëm të Ekspertëve për Vlerësimin e Dokumenteve me Rëndësi Historike Kombëtare, miratohen nga Këshilli i Ministrave.

Neni 15

1. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave harton normën tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor dhe organizon, drejton e kontrollon zbatimin e njësuar të saj në veprimtarinë e të gjithë rrjetit arkivor të vendit.

2. Për krijimin e normës tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit, Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave mbështetet në legjislacionin e vendit dhe në aktet e marrëveshjet themelore ndërkombëtare, të pranura në rang ndërkombëtar, në këtë ligj dhe në Rregulloren e Organizimit dhe Funksionimit të Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave, e cila miratohet nga Këshilli i Ministrave.

3. Rregullat e miratuara prej kësaj drejtorie, në mbështetje dhe në zbatim të këtij ligji, janë të detyrueshme për zbatim në të gjithë rrjetin arkivor të vendit.

Neni 16

1. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave ushtron të drejtën e përfaqësimit dhe të votës, në emër të shtetit shqiptar, në organizatat ndërkombëtare ku është anëtare.

2. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave nënshkruan marrëveshje dy ose shumëpalëshe me institucionet respektive të vendeve të tjera për pasurimin e fondit arkivor kombëtar, për publikimin, shkëmbimin e përvojave, përgatitjen dhe kualifikimin e specialistëve.

Neni 17

Arkivi Qendror Shtetëror ruan, përpunon, administron dhe shërben:

- a) dokumentet që janë trashëguar nga shteti shqiptar nga periudha parashtetërore;
- b) dokumentet që janë krijuar nga institucionet qendrore e vendore të administratës shtetërore deri në vitin 1944;
- c) dokumentet e institucioneve qendrore të administratës shtetërore dhe të organeve udhëheqëse partiake, të krijuara deri në vitin 1991;
- ç) dokumentet e institucioneve qendrore të administratës shtetërore pa kufizim kohor, me përjashtim të atyre që ruhen në arkivat e sistemit ose në arkivat që ruajnë akte të së njëjtës tipologji;
- d) dokumentet që janë krijuar prej institucioneve të tjera shtetërore joqendrore pas vitit 1944, por janë të vetme në llojin e tyre;

dh) dokumentet që janë krijuar prej subjekteve e personave juridikë dhe fizikë privatë, të kaluara në pronësi të shtetit para hyrjes në fuqi të ligjit nr.7726, datë 29.6.1993 “Për fondin arkivor kombëtar dhe për arkivat”.

Neni 18

Arkivi Qendror Shtetëror ruan, administron dhe shërben trashëgiminë dokumentare joadministrative, të krijuar në hapësirën shqiptare gjatë shekujve, pavarësisht nga fondkrijuesi, gjuha, alfabeti, përmbajtja apo tipologjia e shkrimit.

Neni 19

1. Arkivat shtetërorë, që ruajnë dokumente të së njëjtës tipologji janë Arkivi Qendror i Filmit dhe Arkivi Qendror Teknik.

2. Këta arkiva kontrollojnë zbatimin e këtij ligji dhe japin ndihmë metodologjike e profesionale në arkivat vendorë, ku ruhen dokumentet e së njëjtës tipologji.

Neni 20

1. Arkivat shtetërorë të sistemit funksionojnë pranë këtyre institucioneve: Ministrisë së Mbrojtjes, Ministrisë së Rendit Publik, Ministrisë së Punëve të Jashtme dhe Shërbimit Informativ Shtetëror.

2. Institucioni i Kuvendit të Shqipërisë dhe ai i Presidentit i administrojnë dokumentet respektive në arkiva që funksionojnë në mënyrë të përhershme pranë tyre.

3. Arkivat shtetërorë të sistemit funksionojnë pranë institucioneve shtetërore, të cilat, sipas Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë, janë institucione të pavarura.

4. Arkivi shtetëror i sistemit të drejtësisë (gjykatat e prokuroritë) krijohet dhe funksionon pranë Ministrisë së Drejtësisë.

5. Arkivat e sistemit funksionojnë sipas kërkesave të këtij ligji.

Neni 21

1. Arkivat shtetërorë të sistemit administrojnë dhe ruajnë dokumentet e trashëguara, si dhe dokumentet e krijuara gjatë veprimtarisë së institucioneve që, sipas ligjit, e dorëzojnë pasurinë arkivore pranë tyre. Ata kontrollojnë zbatimin e ligjit dhe japin ndihmë metodike në arkivat e institucioneve shtetërore të varësisë së tyre.

2. Arkivat shtetërorë të sistemit janë në varësi administrative të drejtpërdrejtë të drejtuesit të institucionit.

Neni 22

1. Arkivat shtetërorë vendorë administrojnë dhe ruajnë dokumentet e trashëguara, si dhe dokumentet e arkivave të institucioneve shtetërore vendore dhe të organeve të qeverisjes vendore, që veprojnë brenda njësisë administrativo-territoriale përkatëse. Ata kontrollojnë dhe japin ndihmë metodike në arkivat e pushtetit vendor dhe të institucioneve shtetërore vendore, që veprojnë në njësinë administrativo-territoriale përkatëse.

2. Arkivat shtetërorë vendorë janë të detyruar të regjistrojnë çdo pasuri dokumentare joadministrative, që ekziston në territorin e njësisë së tyre administrativo-territoriale.

3. Këto pasuri i bëhen të ditura menjëherë Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave dhe ruhen në Arkivin Qendror Shtetëror.

Neni 23

1. Arkivat e institucioneve shtetërore qendrore dhe vendore janë pjesë organike e tyre dhe varen drejtpërdrejt nga drejtuesi i institucionit.

2. Në varësi të vëllimit të dokumenteve që krijohen, pranë çdo institucioni shtetëror funksionojnë: sekretaria dhe arkivi, sekretari-arkivi ose punonjësi i ngarkuar me shërbimin në sekretari-arkiv.

Neni 24

Arkivat e institucioneve shtetërore qendrore dhe vendore kanë detyrë:

- a) të evidentojnë korrespondencën që dërgohet ose merret nga institucioni;
- b) të bëjnë përpunimin arkivor, të ruajnë dhe të shërbejnë dokumentet që administrojnë;
- c) të dorëzojnë dokumentet në arkivat shtetërorë, sipas afateve ligjore përkatësisht sipas përshkrimit në nenin 9 shkronjat “b”, “c”, “ç” dhe “d” të këtij ligji.

KREU IV ARKIVAT PRIVATË

Neni 25

1. Arkivat privatë e ushtrojnë veprimtarinë e tyre pasi licencohen nga Këshilli i Lartë i Arkivave me propozimin e Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave. Kriteret për licencim përcaktohen nga Këshilli i Ministrave.

2. Pasuritë, që administrohen në arkivat privatë, gëzojnë të njëjtën mbrojtje nga shteti si ato të arkivave publikë.

Neni 26

1. Pasuri të arkivave privatë, për arsye historike ose me interes publik, mund të shpallen dokumentet me rëndësi historike kombëtare. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, si dhe arkivi privat kanë të drejtën e nismës, ndërsa të drejtën e vendimit të shpalljes e ka Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave.

2. Shpallja “dokumente me rëndësi historike kombëtare” e pasurive dokumentare, që ruhen në arkivat privatë, nuk cenon, kufizon ose ndryshon marrëdhënien e pronësisë.

3. Përfaqësuesi i arkivit privat ka të drejtë të kërkojë ndryshimin e përcaktimit të dokumenteve në pronësi të tij, të shpallura me rëndësi historike kombëtare. Vendimi për ndryshimin e statusit të dokumenteve të shpallura me rëndësi historike kombëtare merret në të njëjtën formë, me të njëjtën procedurë dhe nga të njëjtat autoritete, si në rastin e shpalljes së tyre si të tilla.

Neni 27

1. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, kur nis procedurën për shpalljen e dokumenteve në pronësi të arkivave privatë, si dokumente me rëndësi historike kombëtare, njofton menjëherë pronarët ose përfaqësuesit e këtyre të fundit.

2. Efektet ligjore të vendimit hyjnë në fuqi një ditë pas shpalljes.

Neni 28

1. Dokumentet e arkivave privatë, që shpallen me rëndësi historike kombëtare nuk kanë afat të parashkrueshëm. Shpallja e tyre si të tilla nuk është pengesë për transferimin e të drejtës së pronësisë dhe të të drejtave të tjera mbi këto dokumente.

2. Arkivat privatë, që kanë në pronësi dokumente të shpallura me rëndësi historike kombëtare, në rastin e ndryshimit të pronësisë, janë të detyruara t'i bëjnë të njohur paraprakisht blerësit statusin e dokumenteve të tyre.

Neni 29

1. Asgjësimi i dokumenteve të shpallura me rëndësi historike kombëtare, në pronësi të arkivave privatë, është i ndaluar.

2. Asgjësimi i dokumenteve që e kanë plotësuar afatin ligjor të ruajtjes, pronë e arkivave privatë, bëhet me të njëjtat procedura si për arkivat shtetërore. Ligjshmëria e vendimit për asgjësim miratohet zyrtarisht dhe me shkrim nga autoritetet e arkivave shtetërore përkatës.

Neni 30

Dokumentet e shpallura me rëndësi historike kombëtare, në pronësi të arkivave privatë, nuk mund të shiten dhe të dhurohen jashtë vendit.

Neni 31

1. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, në cilësinë e përfaqësuesit të shtetit shqiptar, gëzon të drejtën e parablerjes së dokumenteve të shpallura me rëndësi historike kombëtare, që ndodhen në pronësi të subjekteve private.

2. Kur subjektet private dëshirojnë të shesin dokumente të shpallura me rëndësi historike kombëtare, ato duhet të paraqesin pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave përshkrimin e tyre, në përputhje me normën e njësuar në fuqi. Subjekti privat që ka në pronësi dokumente të tilla është i detyruar të paraqesë me shkrim të dhënat e kërkuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave.

3. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, pas këshillimit të të dhënave përshkrimore, të vlerësuara nga Komisioni i Përhershëm i Ekspertëve, vendos për dhënien ose jo të lejes për shitjen, si dhe për kushtet e tregtimit të këtyre dokumenteve. Në çdo rast Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave është e detyruar t'i kthejë përgjigje pronarit të dokumenteve brenda 30 ditëve nga data e dorëzimit të të dhënave përshkrimore për to. Kundër vendimit të dhënë nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, personi ka të drejtën e ankimit në gjykatë, sipas Kodit të Procedurave Administrative.

Neni 32

Shteti liron nga detyrimet vjetore fiskale pronarët e arkivave privatë, që u dhurojnë arkivave shtetërore dokumente të shpallura me rëndësi historike kombëtare, në përputhje me ligjin nr.7892, datë 12.12.1994 "Për sponsorizimet".

Neni 33

Arkivat privatë, që administrojnë dokumente të shpallura me rëndësi historike kombëtare janë të detyruar të bëjnë regjistrimin e tyre në evidencën e arkivave shtetërore, qendrorë ose vendorë dhe në përputhje me legjislacionin për trashëgiminë kulturore. Regjistrimi i tyre bëhet jo më vonë se një vit nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Me mbarimin e këtij afati, çdo tjetërsim ose shitblerje e dokumenteve me rëndësi historike kombëtare në pronësi të tyre është i paligjshëm.

Neni 34

1. Pronarët e arkivave privatë, që u dhurojnë ose u shesin arkivave shtetërore dokumente me rëndësi historike kombëtare, gëzojnë të drejtën e pronësisë intelektuale, sipas legjislacionit në fuqi.

2. Këto të drejta i gëzon çdo subjekt privat për dokumentet e krijuara jashtë funksioneve shtetërore.

Neni 35

1. Kur subjektet shtetërore privatizohen, dokumentet e tyre mbeten pronë e shtetit. Institucionet e administratës shtetërore, që bëjnë privatizimin, janë të detyruara të dorëzojnë paraprakisht në arkivat shtetërore përkatës, qendrorë ose vendorë, arkivat e subjekteve shtetërore që privatizohen.

2. Autoritetet e arkivave shtetërore vendosin për dhënien e pjesshme ose të plotë të kopjeve të dokumenteve, që lidhen me teknikën dhe teknologjinë e prodhimit, pronarit të ri joshtetëror, me kërkesën e këtij të fundit. Shpenzimet e riprodhimit të dokumenteve janë të palës kërkuese.

KREU V ARKIVAT E NUMERIZUAR

Neni 36

1. Dokumentet e numerizuara, pavarësisht nga forma e regjistrimit dhe e qarkullimit, kanë vlerë administrative e juridike vetëm nëse janë hartuar e janë ruajtur sipas standardeve të miratuara.

2. Përshkrimi ligjor i dokumentit të numerizuar bëhet nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave dhe institucionet shtetërore të shërbimit informatik. Ato përgatisin rregulla të detyrueshme për hartimin, evidencimin, qarkullimin, përpunimin tekniko-shkencor, ekspertizën e vlerës së ruajtjes e asgjësimit, si dhe për ruajtjen, dublikimin, riprodhimin dhe legalizimin e dokumenteve të numerizuara. Këto rregulla miratohen nga Këshilli i Ministrave.

Neni 37

Dokumentet e numerizuara janë të vlefshme si pasuri arkivore nëse janë regjistruar në formë të pandryshueshme që në aktin e krijimit.

Neni 38

Kalimi i dokumentit që është krijuar në bartës material (letër, pergamenë) në dokument, në formë të numerizuar, bëhet duke ruajtur njëshmërinë me origjinalin.

Neni 39

Dokumentet e numerizuara ruhen pranë arkivave të institucioneve shtetërore, qendrore dhe vendore. Në mbarim të afatit ligjor të ruajtjes pranë tyre, ato dorëzohen në arkivat shtetërore respektivë, sipas përshkrimit në nenin 9 të këtij ligji.

Neni 40

Institucionet fondkrijuese të dokumenteve të numerizuara dorëzojnë pranë arkivave përkatës, në të njëjtët bartës që kanë regjistruar dokumentet, edhe mjetet e informimit dhe të kërkimit arkivor.

Neni 41

1. Arkivat e numerizuar janë pjesë e rrjetit arkivor kombëtar. Arkivat e numerizuar i nënshtrohen së njëjtës disiplinë ligjore për ruajtjen, komunikimin dhe shërbimin.

2. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave ka të drejtën e përcaktimit të programeve të numerizimit të dokumenteve në institucionet fondkrijuese.

KREU VI DORËZIMI I DOKUMENTEVE NË ARKIVAT SHETËTORË

Neni 42

1. Dokumentet arkivore, me mbarimin e afatit të shërbimit operativ pranë arkivave të institucioneve fondkrijuese, dorëzohen nga këta të fundit për ruajtje dhe administrim në arkivat shtetërorë, në përputhje me nenin 9 shkronjat “b”, “c”, “ç” dhe “d” të këtij ligji, të sistemuara dhe të inventarizuara, sipas rregullave të përcaktuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave.

Bashkë me dokumentet dorëzohen:

- a) dy kopje të inventarit;
- b) një kopje inventari në regjistrim të numerizuar, që përputhet me programin e informatizimit të arkivit, ku dorëzohen dokumentet.

Neni 43

Dorëzimi i dokumenteve të institucioneve shtetërore në arkivat përkatës, përshkruar sipas nenit 9 shkronjat “b”, “c”, “ç” dhe “d” të këtij ligji, bëhet sipas këtyre afateve normative:

- a) dokumentet administrative dorëzohen pasi të kenë kaluar 10 vjet nga data e krijimit të tyre. Ky afat është i detyrueshëm edhe për dokumentet në figurë, në zë e në lëvizje, që përbëjnë dokumente administrative;
- b) dokumentet tekniko-shkencore dorëzohen pas mbarimit të nevojave për shërbim operativ, por jo më vonë se 25 vjet nga viti i krijimit të tyre;
- c) dokumentet në figurë, në zë e në lëvizje dorëzohen pasi të kenë kaluar 15 vjet nga data e krijimit të tyre;
- ç) regjistrat e akteve të gjendjes civile dorëzohen pasi të kenë kaluar 75 vjet nga data e krijimit të tyre;
- d) dokumentet e klasifikuara “sekret shtetëror” dorëzohen pas deklasifikimit të tyre. Deklasifikimi bëhet nga autoriteti klasifikues.

Neni 44

Dokumentet e institucioneve qendrore e vendore të administratës shtetërore dorëzohen në rrjetin shtetëror të arkivave drejtpërdrejt nga institucioni që i ka krijuar.

Neni 45

1. Arkivat e institucioneve qendrore e vendore të administratës shtetërore, që e mbyllin veprimtarinë e tyre për çfarëdo lloj shkaku, dorëzohen menjëherë pranë arkivave përkatës, sipas nenit 9 shkronjat “b”, “c”, “ç” dhe “d” të këtij ligji.

2. Kur funksionet ose atributet e një institucioni shtetëror barten ligjërisht te një institucion tjetër, ky i fundit mund të administrojë dokumentet e trashëguara deri në mbushjen e afateve të parashikuara në nenin 43 të këtij ligji.

Neni 46

1. Institucionet arkivore shtetërore të përshkruara në nenin 9 shkronjat “b”, “c”, “ç” dhe “d” të këtij ligji kanë të drejtë të tërheqin para afatit normativ dokumentet e krijuara prej institucioneve të administratës shtetërore qendrore e vendore, në rast rreziku të dukshëm dëmtimi a zhdukjeje fizike.

2. Në këtë rast, si dhe kur veprimtaria e një institucioni shuhet, shpenzimet për përpunimin arkivor të dokumenteve përballohen nga institucioni fondkrijues, kur ky ekziston, ose nga institucioni i burimit të varësisë.

Neni 47

Dokumentet e subjekteve joshtetërore, të personave juridikë e fizikë privatë, si dhe ato të personaliteteve shkencore, politike, kulturore, të krijuara jashtë përgjegjësisë të tyre shtetërore, të shpallura me interes historik kombëtar, dorëzohen në arkivat shtetërorë me vullnetin e tyre ose të trashëgimtarëve, me marrëveshje.

Neni 48

Arkivat e përshkruar në nenin 9 shkronjat “a”, “b”, “c”, “ç”, “d” dhe “dh” të këtij ligji janë të vetmet institucione shtetërore që kanë të drejtën e blerjes dhe të administrimit të trashëgimisë dokumentare dhe të dorëshkrimeve.

Neni 49

1. Studiuesit dhe punonjësit shkencorë, që bëjnë kërkime për projekte të institucioneve arkivore, kërkimore-shkencore shtetërore në arkiva të vendeve të tjera dhe marrin prej tyre dokumente, janë të detyruar t'i dorëzojnë ato në arkivin e institucionit ku punojnë, si dhe të dërgojnë në arkivat shtetërorë përkatës një relacion me përshkrime të hollësishme për sasinë dhe përmbajtjen e tyre.

2. Në këto raste, studiuesit dhe punonjësit shkencorë kanë të drejtën e një kopjeje falas të dokumenteve. Kopja u ofrohet nga arkivi pranues.

Neni 50

Institucionet joshtetërore, personat juridikë e fizikë privatë që dhurojnë, lënë në trashëgim a për ruajtje ose u shesin dokumente arkivave shtetërorë, gëzojnë të drejtën për të marrë, sipas marrëveshjes, riprodhime falas të tyre.

Neni 51

Në rast të ndryshimeve në organizimin administrativo-territorial, të riorganizimit të veprimtarisë së organeve shtetërore, njoftohet Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave ose arkivat shtetërorë, të përshkruar në nenin 9 shkronjat “a”, “b”, “c”, “ç”, “d” dhe “dh” të këtij ligji, për të vendosur për administrimin e mëtejshëm të dokumenteve.

Neni 52

Dokumentet e shpallura me rëndësi historike kombëtare në pronësi a zotërim të subjekteve joshtetërore dhe personave juridikë e fizikë privatë, kur këto e shuajnë veprimtarinë e tyre ose nuk kanë trashëgimtarë të njohur me ligj, depozitohen në arkivat shtetërorë.

KREU VII
KOMUNIKIMI DHE SHFRYTËZIMI I DOKUMENTEVE
TË FONDIT ARKIVOR KOMBËTAR

Neni 53

1. Shërbimi arkivor garanton të drejtën për t'u njohur me dokumentet që dëshmojnë veprimtarinë e administratës shtetërore.
2. Personi dhe institucionet janë të barabartë në të drejtën për shërbim arkivor.
3. Fondkrijuesit gëzojnë të drejtën e shfrytëzimit të dokumenteve në çdo kohë, pavarësisht nga afatet e përcaktuara në nenin 61 të këtij ligji.
4. Fondkrijuesit joshetërorë kanë të drejtën e kufizimit të shërbimit me dokumentet e tyre në afate të ndryshme nga ato të përcaktuara në nenin 61 të këtij ligji.

Neni 54

1. Shërbimi arkivor ofrohet pa autorizim.
2. Shfrytëzimi i arkivave shtetërorë e privatë u ofrohet kërkuesve, pavarësisht nga kombësia, shtetësia, statusi ose funksioni i tyre.
3. Autoriteti arkivor shtetëror, kur është e nevojshme, ofron vetëshërbim.

Neni 55

Kërkuesi i një dokumenti nuk është i detyruar të paraqesë arsye për t'u lejuar që ta shfrytëzojë atë.

Neni 56

Kërkesa për shfrytëzim dokumentesh mund të mos pranohet nëse shërbimi për to është i kufizuar me ligj.

Neni 57

Nëse një arkiv nuk e ka dokumentin e kërkuar, kur është e mundshme, i tregon kërkuesit se në cilin arkiv ose autoritet publik ndodhet.

Neni 58

Punonjësit e rrjetit arkivor kombëtar shërbejnë dokumentet besnikërisht me origjinalin, pa komente ose interpretime.

Neni 59

Mjetet e informacionit dhe të kërkimit arkivor janë të hapura. Shërbimi i tyre nuk mund t'i kufizohet askujt.

Neni 60

Shfrytëzimi i dokumenteve të fondit arkivor kombëtar bëhet sipas kërkesave të këtij ligji, nëpërmjet:

- a) shërbimit të dokumenteve ose riprodhimeve të tyre (mikrofilma, fotokopje) për studim në sallat e leximit të arkivave;
- b) botimit të udhërrëfyesve, katalogëve, inventarëve, si dhe përmbledhjeve me dokumente;

- c) përgatitjes dhe hapjes së ekspozitave dokumentare. Ekspozimi i dokumenteve origjinale lejohet vetëm kur sigurohet ruajtja fizike dhe teknologjike, sipas rregullave në fuqi;
- ç) publikimit në organet e shtypit, radios, medias, multimedias dhe kinematografisë;
- d) dhënies së burimeve institucioneve shtetërore e joshtetërore për problemet që u interesojnë;
- dh) të gjitha formave të promocionit të vlerave kulturore që ruhen në arkiva;
- e) shërbimit të numerizuar në distancë.

Neni 61

1. Dokumentet e publikuara një herë janë lirisht të shfrytëzueshme.
2. Dokumentet që administrohen në institucionet arkivore shtetërore, jepen për shfrytëzim pasi kanë kaluar 25 vjet nga data e krijimit.

Neni 62

Dokumentet që përmbajnë të dhëna të rëndësishme për sigurimin e interesave të lartë të shtetit, që janë pranuar në arkivat shtetërore para hyrjes në fuqi të këtij ligji dhe nuk janë deklasifikuar ende, jepen për shfrytëzim, sipas kërkesave të ligjit nr. 8457, datë 11.2.1999 “Për informacionin e klasifikuar “sekret shtetëror””.

Neni 63

Arkivat mbrojnë jetën intime të personit. Ndalohet njohja, shfrytëzimi dhe publikimi i dokumenteve që përmbajnë të dhëna me karakter vetjak dhe cenojnë jetën private të personit. Dokumentet që përmbajnë të dhëna me karakter vetjak dhe cenojnë jetën intime të personit, shërbejnë vetëm pasi kanë kaluar, sipas rastit, 50 deri në 150 vjet nga data e krijimit të tyre.

Neni 64

Dokumentet e pronësisë u shërbejnë trashëgimtarëve të pronës, përfaqësuesve të tyre ligjorë dhe institucioneve shtetërore, që kanë kompetenca vendimmarrëse të njohura me ligj për trashëgimin e pronave.

Neni 65

1. Institucionet publike në veprim, që kanë autoritet klasifikues për arkivat e tyre dhe institucionet arkivore, që kanë trashëguar informacion të klasifikuar, mund të kufizojnë pjesërisht shfrytëzimin e dokumenteve arkivore, në përputhje me ligjin nr.8457, datë 11.2.1999 “Për informacionin e klasifikuar “sekret shtetëror””.

2. Kufizime mund të zbatohen edhe në funksion:

- a) të mbrojtjes së sigurisë kombëtare dhe të normalitetit në marrëdhëniet me jashtë;
- b) të interesave të sigurimit publik;
- c) të fshehtësisë për hetimin dhe ndjekjen e veprimtarive kriminale;
- ç) të respektimit të interesave tregtarë dhe të barazisë në konkurrencë;
- d) të moscenimit të barazisë së palëve në një konflikt;
- dh) të mbrojtjes së ekosistemeve natyrore;
- e) të sigurisë së misionëve mbikëqyrëse, si dhe të kushteve për inspektim dhe kontroll nga administrata;
- ë) të mosdëmtimit të politikës financiare, monetare dhe tatimore të shtetit;
- f) të respektimit të mirëbesimit në vendimmarrje brenda ose ndërmjet autoriteteve publike, për përgatitjen e një dosjeje;

g) të interesave të tjerë të individit, që vlerësohen të ligjshëm nga institucionet e specializuara.

Neni 66

Shfrytëzimi i dokumenteve arkivore mund të lejohet edhe për rastet e parashikuara në nenin 65, nëse një interes publik më i lartë e përligj hapjen.

Neni 67

1. Leje për shfrytëzim të parakohshëm të dokumenteve, që u kufizohet shërbimi në nenet 61, 62 dhe 63 të këtij ligji, jepen përkatësisht:

- a) nga fondkrijuesi;
- b) nga autoriteti klasifikues, për dokumentet e klasifikuara “sekret shtetëror”;
- c) nga vetë personi, për dokumentet që përmbajnë të dhëna intime dhe që kanë të bëjnë me dinjitetin personal të tij.

2. Të drejtën e përjashtimit e kanë, gjithashtu:

a) Drejtori i Përgjithshëm i Arkivave, për dokumentet që ndodhen në Arkivin Qendror Shtetëror dhe në arkivat shtetërore të qarqeve, pas marrjes së pëlqimit me shkrim të fondkrijuesit, kur ai ekziston;

b) drejtuesi i institucionit, për dokumentet që ruhen në arkivat e sistemit ose në arkivat që administrojnë dokumente të së njëjtës tipologji;

c) çdo subjekt i autorizuar me ligj.

Neni 68

1. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, rrjeti arkivor në varësi të saj dhe çdo njësi e shërbimit arkivor pranë institucioneve të administratës shtetërore, qendrore e vendore, nuk kanë autoritet klasifikues mbi dokumentet që ruajnë e administrojnë.

2. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave bën deklasifikimin e dokumenteve të klasifikuara “sekret shtetëror”, që ka trashëguar, sipas përgjegjësisë që i njeh ligji nr.8457, datë 11.2.1999 “Për informacionin e klasifikuar “sekret shtetëror””, si dhe aktet nënligjore në zbatim të tij.

Neni 69

Mjetet e informimit dhe të kërkimit arkivor bëjnë të ditur tërësinë e fondeve të dokumenteve të arkivave. Ato njoftojnë edhe për ekzistencën e dokumenteve të klasifikuara “sekret shtetëror”, por pa deklaruar përmbajtjen e të dhënave të mbrojtura nga ligji.

Neni 70

1. Kur shfrytëzimi i një dokumenti arkivor është miratuar, shërbimi arkivor autorizon këshillimin e tij në njërën nga format e ruajtjes (mikrofilm, riprodhim dhe origjinal) ose dhënien e kopjeve të certifikuara të tij. Shërbimi arkivor mban parasysht, brenda mundësive, zgjedhjen e kërkuesit për shërbim.

2. Fotokopje ose riprodhime në forma të tjera jepen për të ilustruar botimet, për përgatitje ekspozitash, si dhe për shërbime të tjera të ligjshme.

Neni 71

1. Kërkuesi ka të drejtë të njihet me një arsye ligjore për mospranimin e shërbimit, duke përfshirë rastin e dokumentacionit të klasifikuar “sekret shtetëror”.

2. Kërkuesi ka të drejtë të kërkojë autorizim nga autoriteti klasifikues për t'u njohur me informacionin e klasifikuar "sekret shtetëror".

3. Autoriteti klasifikues mund të lejojë njohjen e pjesshme, si rrjedhim, fshehjen e pjesshme të informacionit të klasifikuar "sekret shtetëror". Kërkuesi vihet në dijeni për këtë.

Neni 72

Kërkuesi, të cilit nuk i pranohet shërbimi për dokumente të klasifikuara "sekret shtetëror", ka të drejtën e ankimit në gjykatë ose përpara çdo organi tjetër të paanshëm të parashikuar me ligj.

Neni 73

Shërbimi arkivor nuk është i detyruar të japë për shfrytëzim një dokument të botuar ose që është lehtësisht i shfrytëzueshëm në burime të tjera.

Neni 74

1. Shërbimi arkivor dhe autoritetet publike krijuese të dokumenteve janë të detyruara:

- a) të vënë në dijeni publikun për të drejtën për të shfrytëzuar dokumentet arkivore dhe për mënyrën e realizimit të kësaj të drejte;
- b) të sigurojnë ushtrimin e kësaj të drejte në dobi të interesave të shtetasve;
- c) të kualifikojnë nëpunësit e tyre, për të kryer detyrat dhe detyrimet për zbatimin e kësaj të drejte.

2. Shërbimi arkivor dhe autoritetet publike kanë për detyrë:

- a) të bëjnë përpunimin tekniko-shkencor të dokumenteve të tyre, duke i bërë lehtësisht të shfrytëzueshme;
- b) të zbatojnë procedura të qarta për asgjësimin e dokumenteve pa vlerë ruajtjeje.

Neni 75

Autoritetet publike, me nismën e tyre, bëjnë të njohura burimet që kanë në dispozicion, në funksion të transparencës së veprimtarisë të administratës shtetërore, në shërbim të nxitjes së pjesëmarrjes të publikut në çështje me interes për të dhe në funksion të forcimit të shtetit të së drejtës dhe të mirëqeverisjes.

Neni 76

Institucionet e qeverisjes qendrore dhe vendore bëjnë përpjekje të bashkërenduara, mutatis mutandis, për të lehtësuar kushtet e komunikimit të arkivave privatë me arkivat publikë.

Neni 77

1. Kërkesat e institucioneve shtetërore e joshtetërore, si dhe të personave juridikë e fizikë privatë, për studime joshkencore, të dhëna arkivore, kopje ose ekstrakte dokumentesh, që ruhen në arkivat shtetërore, plotësohen kundrejt pagesës, sipas tarifave të miratuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave.

2. Shërbimi me fotokopje, për dokumente në funksion të studimeve shkencore universitare-akademike, bëhet me tarifë të diferencuar favorizuese.

Neni 78

1. Sasia e dokumenteve të riprodhuara, që i shërbejnë kërkuesit, në bazë të fletë-porosisë së tij, përcaktohet nga autoriteti arkivor shërbyes, në përputhje me objektin e kërkesës.

2. Kërkuesit që shtrembëron burimin në përdorimin publik të dokumentit, nuk i shërbejnë riprodhime.

Neni 79

1. Kur subjektet joshtetërore, personat juridikë e fizikë privatë, pronarë ose zotërues a mbajtës të dokumenteve, nuk respektojnë detyrimet e parashikuara nga ky ligj, Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave përcakton një afat kushtëzues, për të verifikuar zbatimin e dispozitave ligjore. Nëse detyrimet nuk plotësohen brenda afatit kushtëzues, dokumentet e tyre merren për ruajtje nga arkivat shtetërore.

2. Në rast se shërbimi arkivor kombëtar vlerëson se ekziston rreziku i dëmtimit të menjëhershëm, që mund të sjellë zhdukje të dokumenteve, ato merren në administrim pa lënë afat kushtëzues.

3. Në të dyja rastet ruhet e drejta e pronësisë dhe e rikthimit të dokumenteve.

KREU VIII EKSPORTIMI DHE IMPORTIMI I DOKUMENTEVE

Neni 80

1. Dokumentet e fondit arkivor kombëtar, që ruhen në arkivat shtetërore ose private paraqiten në mjedise ndërkombëtare, jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, për qëllime manifestimi, ekspozimi ose promovimi kulturor, si dhe për qëllime historike e shkencore, vetëm kur garantohet me marrëveshje ruajtja e integritetit dhe siguria e tyre fizike, në udhëtim dhe në kohën e veprimtarisë.

2. Vlera e sigurimit përcaktohet me marrëveshje, sipas standardeve ndërkombëtare, nga autoritetet e parashikuara në nenet 82 dhe 83 të këtij ligji.

Neni 81

Dokumentet e fondit arkivor kombëtar, që pësojnë dëmtime gjatë transportit ose për shkak të mikromjedisit, ku do të vendosen gjatë ekspozimit, nuk lejohet të paraqiten në mjedise ndërkombëtare.

Neni 82

Leja për paraqitjen e dokumenteve të fondit arkivor kombëtar në mjedise ndërkombëtare jepet:

- a) për dokumentet që ruhen në Arkivin Qendror Shtetëror dhe arkivat shtetërore vendorë, nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave;
- b) për dokumentet që ruhen në arkivat shtetërore të sistemit dhe arkivat që ruajnë dokumente të së njëjtës tipologji, nga drejtuesit e institucioneve të varësisë përkatëse;
- c) për dokumentet që ruhen nga arkivat private, nga Këshilli i Lartë i Arkivave.

Neni 83

Dokumentet e fondit arkivor kombëtar, që përbëjnë vlera unike të trashëgimisë kulturore kombëtare, të përcaktuara si të tilla nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, paraqiten jashtë shtetit me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 84

Autoritetet, që kanë të drejtë për dhënie leje për paraqitjen e dokumenteve të fondit arkivor kombëtar në mjedise ndërkombëtare, sipas neneve 82 dhe 83 të këtij ligji, janë të detyruara të përcaktojnë datën e saktë të rikthimit të tyre në vendruajtjen e përhershme. Koha e qëndrimit jashtë shtetit nuk mund të jetë më shumë se një vit nga data e daljes nga territori i Republikës së Shqipërisë.

Neni 85

Në rastin e lejimit të daljes së përkohshme të dokumenteve të fondit arkivor kombëtar jashtë territorit shtetëror, institucioni miratues është i detyruar t'i shoqërojë ato me lejet përkatëse për autoritetet doganore, sipas legjislacionit në fuqi.

Neni 86

1. Importimi i dokumenteve për pasurimin e arkivave të Shqipërisë bëhet sipas marrëveshjeve të nënshkruara nga palët bashkëpunuese.

2. Pasuritë arkivore, që hyjnë në rrjetin arkivor të Republikës së Shqipërisë përmes importit, shoqërohen me certifikatën që përcakton identitetin dhe prejardhjen e tyre dhe me lejen e autoritetit dërgues.

Neni 87

Shteti shqiptar, sipas legjislacionit në fuqi dhe marrëveshjeve ndërkombëtare, ka detyrimin të interesohet e të kërkojë rikthimin në vend të dokumenteve të fondit arkivor kombëtar, që kanë dalë në mënyrë të paligjshme jashtë territorit shtetëror.

Neni 88

1. Kur në territorin e Republikës së Shqipërisë vihet re se ka dokumente të një shteti tjetër, të hyra në rrugë të paligjshme, këto kalojnë në ruajtje të përkohshme pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave, deri në zgjidhjen përfundimtare të çështjes.

2. Nëse brenda pesë vjetëve, pas publikimit të ekzistencës së këtyre dokumenteve, nuk paraqiten kërkesa për rikthimin e tyre në vendin e prejardhjes, ato kalojnë në pronësi të shtetit shqiptar.

KREU IX ARKIVISTI

Neni 89

Punonjësi i rrjetit arkivor kombëtar të Republikës së Shqipërisë respekton Kodin Deontologjik Ndërkombëtar të Arkivistëve.

Neni 90

Arkivistët e rrjetit arkivor shtetëror nuk mund të jenë anëtarë të partive politike. Përgjegjësia e tyre si ruajtës të trashëgimisë dhe të informacionit rrjedh nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë dhe përcaktohet nga ligjet në fuqi.

Neni 91

Arkivistët janë të paanshëm në ofrimin e shërbimit për shfrytëzimin e dokumenteve dhe respektojnë kufizimin ligjor për mbrojtjen e të dhënave të jetës private të individit dhe të interesave të veçantë të shtetit, pavarësisht se mund të njihen me to për shkak të detyrës.

KREU X KUNDËRVAJTJET ADMINISTRATIVE DHE GJOBAT

Neni 92

1. Autoritetet dhe punonjësit e arkivave shtetërorë mbajnë përgjegjësi ligjore për shkeljen e kërkesave të këtij ligji. Në kuptim të këtij ligji, kur nuk përbëjnë vepër penale, përbëjnë kundërvajtje administrative dhe dënohen me gjobë nga 1 deri në 5 paga mujore shkeljet e mëposhtme:

- a) mungesa e kushteve të nevojshme të caktuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave për ruajtjen fizike e teknologjike të dokumenteve;
- b) moszbatimi i kërkesave të këtij ligji dhe rregullave të caktuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave për evidencimin, sistemimin dhe shfrytëzimin e dokumenteve;
- c) mosdorëzimi në afat dhe sipas kërkesave të këtij ligji i dokumenteve në arkivat shtetërorë;
- ç) mosdhënia e të dhënave të nevojshme për regjistrimin dhe evidencimin e veprimtarisë arkivore e të dokumenteve të tyre arkivave shtetërorë, të përcaktuar me ligj;
- d) pengimi i punonjësve të autorizuar nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave për të kryer përgjegjësitë e tyre sipas këtij ligji.

2. Shkeljet që kanë të bëjnë me tjetërsimin e dokumenteve dhe humbjen e dokumenteve të arkivit nga persona që i kanë në administrim, kur ato nuk janë kopje e vetme, dënohen me gjobë nga 2 deri në 10 paga mujore.

3. Personat fizikë e juridikë privatë i nënshtrohen gjobës nga 100 mijë deri në 300 mijë lekë kur kanë kryer shkeljet e përmendura në shkronjat “a”, “ç”, “d” të pikës 1 dhe pikën 2 të këtij neni.

4. Gjoha vendoset nga punonjësi i autorizuar nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave.

5. Për botimin e burimeve arkivore në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji, mbajnë përgjegjësi edhe kërkuesit. Kërkuesi që shkel në mënyrë të përsëritur rregulloren e shfrytëzimit të dokumenteve arkivore, ose dëmton vetë dokumentet, mund të përjashtohet për një periudhë deri 1-vjeçare nga e drejta e shërbimit arkivor.

6. Kundër vendimit të dënimit me gjobë ose të përjashtimit, personat që kanë kryer shkeljet mund të bëjnë ankim në gjykatë brenda 30 ditëve nga data e shpalljes së vendimit.

7. Asgjësimi i dokumenteve, në kundërshtim me kërkesat e këtij ligji, vjedhja, si dhe humbja e dokumenteve të shpallura të një rëndësie të veçantë, kur shkelja përbën vepër penale, dënohet sipas Kodit Penal.

KREU XI DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 93

1. Masat për mbrojtjen e dokumenteve në kohë të veçantë rrjedhin nga ligji nr.8756, datë 26.3.2001 “Për emergjencat civile”.

2. Rregullat e zhvendosjes (evakuimit), të shmangies dhe të risistemimit të dokumenteve në kohë të veçantë përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 94

Ngarkohet Këshilli i Ministrave të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 9 pika 3, 14 pika 5, 15 pika 2, 25 pika 1, 36 pika 2, 83 dhe 93 pika 2 të këtij ligji.

Neni 95

Ligji nr.7726, datë 29.6.1993 "Për fondin arkivor kombëtar dhe për arkivat", shfuqizohet.

Neni 96

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekret nr.4018, datë 2.12.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**

~~VENDIM~~

~~Nr.795, datë 26.11.2003~~

~~PËR NGRITJEN, PËRBËRJEN DHE MËNYRËN E FUNKSIONIMIT TË KOMISIONIT TË PËRHERSHËM TË VLERËSIMIT TË OBJEKTEVE TË TRASHËGIMISË KULTURORE, NË PRONËSI PRIVATE, TË LUAJTSHME DHE PËR KRITERET SHKENCORE E PROCEDURAT E VLERËSIMIT TË KËTYRE OBJEKTEVE~~

~~Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikave 4 e 5 të nenit 9 të ligjit 9048, datë 7.4.2003 "Për trashëgiminë kulturore", me propozimin e Ministrit të Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, Këshilli i Ministrave~~

~~VENDOSI:~~

~~Ngritjen e komisionit të përhershëm të vlerësimit të objekteve të trashëgimisë kulturore, në pronësi private, të luajtshme.~~

~~I. KOMISIONI I PËRHERSHËM I VLERËSIMIT~~

~~A. PËRBËRJA:~~

~~Ky komision të kryesohet nga drejtori i Qendrës Kombëtare të Inventarizimit të Pasurisë Kulturore dhe në përbërje të ketë përfaqësues të institucioneve të mëposhtme:~~

një specialist etnolog nga Instituti i Kulturës Popullore	anëtar;
një specialist organolog nga Instituti i Kulturës Popullore	anëtar;
një specialist arkeolog nga Instituti i Arkeologjisë	anëtar;
një studiues të artit mesjetar nga Instituti i Monumenteve të Kulturës	anëtar;
një studiues të artit pamor nga Galeria Kombëtare e Arteve	anëtar;
një studiues të arkitekturës nga Instituti i Monumenteve të Kulturës	anëtar.

~~B. DETYRAT~~

~~I. Komisioni ka për detyrë të vlerësojë objektet e trashëgimisë kulturore, në pronësi private, të luajtshme, që dalin jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë dhe t'i rekomandojë Ministrit të Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, që në mbështetje të aktivlerësimit të objekteve, të autorizojë ose jo nxjerrjen e tyre jashtë këtij territori.~~